

Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 2005

INGVAR SVENSSON

Svensson, I.: Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 2005. [Remarkable records of Microlepidoptera in Sweden during 2005.]. – Entomologisk Tidskrift 127 (1-2): 9-20. Uppsala, Sweden 2006. ISSN 0013-886x.

The series of annual compilations of remarkable records of Microlepidoptera is continued for the 33rd year. The weather in the main collecting season was varying as usual without extremes and temperature a little above normal. The storm Gudrun on 8th January is considered to have had only small influence locally. It is difficult to explain why most lepidopterists report rather poor collecting and low population numbers. Especially many miners were absent like in previous two years. Also immigrants were few, though the autumn was unusually warm. In spite of this five species are reported new to Sweden, *Elachista bruuni* Traugott-Olsen 1990, *Elachista baltica* E. Hering 1891 (collected already in 1976), *Platyptilia farfarellus* Zeller 1867, *Sciota fumella* (Eversmann 1844) (first specimen collected in 2003) and *Sclerocona acutellus* (Eversmann 1842). At present 1699 species of Microlepidoptera are known from Sweden.

Ingvar Svensson, Vivedalsvägen 10, Österslöv, SE-291 94 Kristianstad, Sweden.

Inledning

Detta är den 33:e årsrapporten om anmärkningsvärda småfjärilfynd i Sverige. Liksom förut behandlas i ett särskilt avsnitt sådana arter som är särskilt intressanta. Det följs av ett avsnitt med fortsättning om aktuella lokaler och sedvanligt avsnitt om immigration. Förutom vetenskapliga namn används i dessa tre avsnitt även svenska namn enligt Svensson & Palmqvist (1990). Berättelserna om de olika arterna grundas på insamlarnas egna uppgifter. I ett följande avsnitt förtecknas nya landskapsfynd, inklusive sådana från de föregående avsnitten. Insamlare anges här genom förkortningar enligt ZOO-TAX (Cederholm 1978, 1991). Insamlingsår anges endast för fynd före 2005. En förteckning över insamlare följer därefter.

Rapporten bygger på senaste upplagan av fjärilskatalogen (Svensson et al. 1994), med samma systematik och nomenklatur. Nu omnämnda arter uppdateras enligt nyare publikationer. Katalogens numrering används i avsnittet om nya landskaps-

fynd. Auktorsnamnen utelämnas här.

Vädret under den huvudsakliga insamlings-säsongen växlade som vanligt men visade inga extremer. Det är svårt att förklara att flertalet lepidopterologer rapporterat rätt dåligt insamlingsresultat och svaga populationer för många arter. Stormen Gudrun den 8 januari, den värsta på 100 år, träffade bara en del av Götaland och kan knappast ha haft någon nämnvärd inverkan ens lokalt. Hösten blev osedvanligt varm med sommartemperaturer ända till mitten av november, men ändå iaktogs bara ett fåtal immigranter och höstminor fanns nästan inte att se liksom de föregående två åren med något anmärkningsvärt undantag för lokal massförekomst. Årsmedeltemperaturen kom att ligga omkring en grad över den normala i söder och omkring två grader över i norr.

Ändå kan fem för landet nya arter noteras: *Elachista bruuni* Traugott-Olsen 1990, *Elachista baltica* E. Hering 1891 (insamlad redan 1976), *Platyptilia farfarellus* Zeller 1867, *Sciota fu-*

Figur 1. *Elachista bruuni* Traugott-Olsen 1990, föreslagen det svenska namnet dynggräsminerarmal. Ny för Sverige. Detta är en av de två hanar som Jan Å. Jonasson håvade in på Gotska Sandön 2 och 5 juli. Fjärilen liknar mycket *E. dispilella*, tvåpunktgräsminerarmal, och flyger tillsammans med den, men endast på sanddynor vid havet över den förmodade värdväxten sandsvingel, *Festuca polesica*. Foto: Anders Nilsson.

Elachista bruuni. New to Sweden. This is one of the two males that Jan Å. Jonasson netted on Gotska Sandön on 2nd and 5th July. The moth resembles *E. dispilella* very much and flies together with it, but only on sand dunes at the sea above the presumed food-plant *Festuca polesica*.

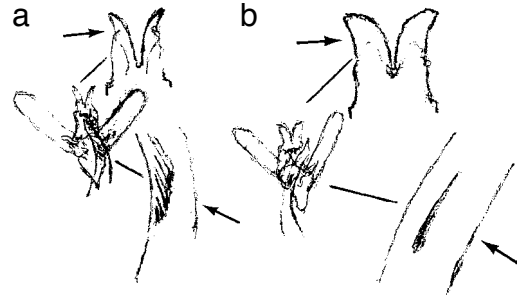
mella (Eversmann 1844) (första exemplaret insamlat 2003) och *Sclerocona acutellus* (Eversmann 1842). Flertalet av dem är sannolikt redan etablerade i landet. Antalet kända småfjärilar i Sverige uppgår nu till 1699.

Antalet rapportörer har minskat, vilket kan förklaras av det dåliga insamlingsresultatet. Mitt tack till alla, även de som inte lyckats uppbringa något att rapportera. Som vanligt bör rapporter för 2006 lämnas till mig omedelbart efter trettondagen för att hinna publiceras före högsäsongen. Det finns nog också fler intressanta småfjärillor att fotografera och beskriva.

Intressantare arter

Cameraria ohridella Deschka & Dimic 1986, kastanjemal, har blivit ännu vanligare i Kristianstad, även om hästkastanjerna ännu inte vanställts av minorna som i Mellaneuropa. Fjärilen har också flugit vidare norrut: Ronny Lindman har funnit minor 14.VIII så långt norrut som i Ha Stensjö i Falkenbergs kommun.

Yponomeuta irrorella (Hübner 1796) har sedan länge bara varit känd bofast från en enda

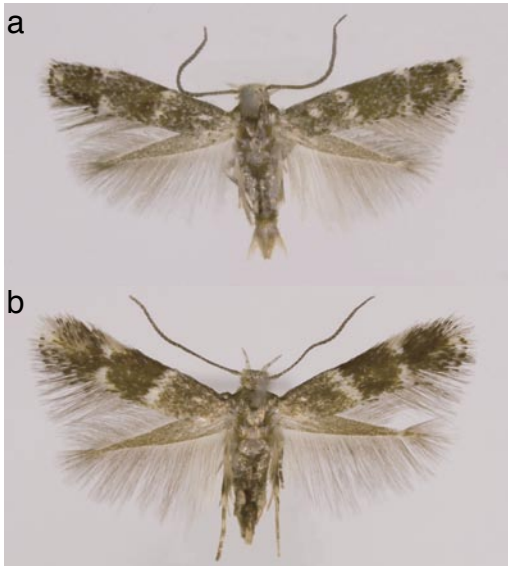
Figur 2. Hangenitalier av *Elachista*. a) *E. bruuni*. Uncusflikar smalare än följande arts. Ca 7 cornuti. b) *E. dispilella*. Bredare uncusflikar. Ca 3 cornuti. Se pilar.

Male genitalia of *Elachista*. a) *E. bruuni*. Uncus lobes narrower than those of the following species. Ca 7 cornuti. b) *E. dispilella*. Wider uncus lobes. Ca 3 cornuti. See arrows.

ganska begränsad lokal i Sverige, i Böda på norra Öland (Svensson 1995). Nu har Jan-Olov Björklund fått den på ljus söderut på ön, en hane vid Möckelmossen 26.VII och två hanar på Käringskullmossen i Kalkstad 27.VII. Eftersom värdväxten benved (*Eronymus europaeus*) finns är arten troligen bofast även här. På den senare lokalen var det en bra flygkväll med många arter.

Acrolepia autumnitella (Curtis 1838), besköttemal, har Bengt Åke Bengtsson anträffat på en ny Ölands-lokal, Petgårdeträsk. Minor i september. Sannolikt finns arten på många tiotaler lokaler på ön.

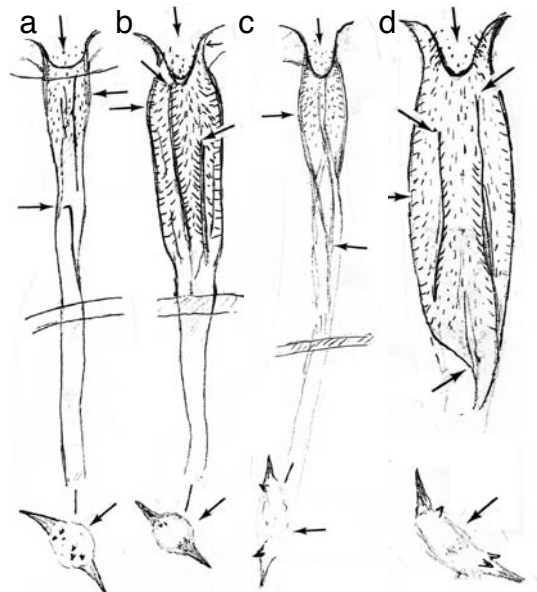
Elachista bruuni Traugott-Olsen 1990 (Fig. 1). Arten har länge varit sammanblandad med *E. dispilella*, tvåpunktgräsminerarmal, men är betydligt sällsyntare och förut endast känd lokalt från kustområdet i Östersjön från södra Finland till Lettland. Nu har Jan Å. Jonasson inte oväntat funnit arten också i Sverige på Gotska Sandön, en hane vardera 2 och 5 juli. Båda påträffades flygande i solnedgången i övergångszonen mellan vita och grå dyner, där den förmodade värdväxten sandsvingel (*Festuca polesica*) växte ganska rikligt. På samma ställe flög samtidigt den snarlika *E. dispilella*, tvåpunktgräsminerarmal, i antal. Fräscha exemplar går dock att artbestämma redan i fält med hjälp av lupp, när man väl fått in dem i insamlingsröret. *E. bruuni* har beige fält på hjässan, på vinglockens bas

Figur 3. *Elachista (Cosmiotes) baltica* E. Hering 1891, föreslagen det svenska namnet gråsvingelmånerarmal. – a) Hane. – b) Hona. Mer kontrastrik. – Ny för Sverige. Arten som förekom tillsammans med *E. stabilella*, som den skiljer sig från i habitus genom mörkspetsade fjäll på huvudet, har stått obestämmd sedan den insamlades på Klagshamnssudden i Skåne 14 juli 1976. Lokalen har vuxit igen med hagtornsbuskar, men fjärilen kan möjligtvis finnas kvar på fortfarande öppna partier på udden eller på sandfält och dyner i Skåne. Arterna i undersläktet känns igen på den vitaktiga fläcken i framvingespetsen och vita fransar utanför. Foto: Christer Bergendorff.

Elachista (Cosmiotes) baltica E. Hering 1891. a) Male. – b) Female. More contrasty. – New to Sweden. The species that occurred together with *E. stabilella*, from which it differs externally by dark-tipped scales on the head, has been standing as a UFO after it was collected on the landfill at Klagshamn in Scania 14th July 1976. The site is now overgrown with hawthorn bushes, but the moth may still be present in open part on the landfill or in sand fields and dunes in Scania. The species in the subgenus are recognized by the whitish spot in apex of the forewings and white cilia outside.

och centralt på mellankroppens ovasida. Även de två prickarna på framvingarna är ljusbeige, medan *dispilellas* normalt är svarta-svartbruna. På preparerade djur märker man att fransarna hos *bruuni* är ljusbruna vid tornus, liksom att bakvingarna och deras fransar är klart mörkare än hos *dispilella*. Vingbredd hos båda arterna 9 mm. Här avbildas ett av exemplaren från Gotska

Figur 4. Hongenitalier av *Elachista*. – a) *E. baltica*. Skiljer sig från närstående arter främst genom flackare ostium och smalare ductus bursae med annorlunda inre struktur. Rundad signumplatta. Längd ca 1 mm. Se pilar. – b) *E. stabilella*. Rundad signumplatta. – c) *E. freyerella*. Smal något vidgad ductus. Smal signumplatta. – d) *E. exactella*. Starkt vidgad ductus. Smal signumplatta.

Female genitalia of *Elachista*. – a) *E. baltica*. Differs from related species mainly by more shallow ostium and narrower ductus bursae with different internal structure. Rounded signum plate. Length ca 1 mm. See arrows. – b) *E. stabilella*. Rounded signum plate. – c) *E. freyerella*. Narrow, somewhat widened ductus. Narrow signum plate. – d) *E. exactella*. Strongly widened ductus. Narrow signum plate.

Sandön (Fig. 1). En tydlig olikhet i hangenitalierna hittar man i utseendet på uncusloberna, som är mycket breda vid basen hos *dispilella* och mer jämsnalt tillspetsade hos *bruuni* (Fig. 2). Skillnaden är fullt möjlig att konstatera redan genom försiktig avpensling av bakkroppspetsen. Hongenitalierna avbildas av Traugott-Olsen (1990). Med tanke på den sannolika värdväxtens utbredning i Sverige borde *bruuni* i första hand eftersökas på sanddynsområdena längs Sudersandsviken på Fårö och Bödabukten på norra Öland. Som svenskt namn föreslår Jan **dynggräsminerarmal**.

Elachista (Cosmiotes) baltica E. Hering

1891 (Fig. 3). Under en insamlingstur på Klagshamnsuddan i sydvästra Skåne 14 juli 1976 håvade jag på öppna utfyllnadsmark in en liten serie *Elachista stabilella*, kalkgräsmineral, varav några visade sig ha mörka spetsar på de vitaktiga fjällen upptill på huvudet (Fig. 3). Utvändigt var dessa små fjärilar, vingbredd 6 mm, annars mycket lika. Särskilt hongenitalierna visade emellertid klara skillnader liksom gentemot närstående *E. freyerella*, betesgröeminerarmal, och *E. exactella*, vitspetsad krustätelmineral (Fig. 4), medan skillnaderna i hangenitalierna nästan inte var märkbara. Dessa djur fick i nära 30 år stå i UFO-lådan (som Unidentified Flying Objects), eftersom ingen kunde namnge dem. Kanske trodde heller inga andra på att det kunde dölja sig ytterligare en art i detta kompakta (under-)släkte. Emellertid fann Baran & Buszko (2005) att *E. baltica* hade blivit felaktigt synonymiserad med *E. freyerella* (Traugott-Olsen & Schmidt Nielsen 1977) och återupprättade den som god art. Nu fick dessa UFO:n äntligen ett namn. De hade också kläckt fjärilen från minor i bladen av gråsvingel (*Festuca rubra arenaria*) från kustdyner i norra Polen. Denna växt uppges också från Sverige på dyner och sandfält, men om den förekom på fyndlokalen i Klagshamn har inte konstaterats. Lokalen är numera helt igenväxt med hagtornsbuskar till glädje för snårälskande småfåglar. Tyvärr hamnar vi lepidopterologer här på kollisionskurs till ornitologer. Kanske kan arten finnas kvar på någon ännu inte helt igenväxt yta på udden eller på andra lokaler med värdväxten runt Skånes kuster. Också *Koeleria macrantha* uppges som värdväxt men förekommer inte i Sverige. I Polen flyger fjärilen i två generationer i maj-juni och juli-augusti. Minor har hittats omkring 1 maj i låga blad men uppges svåra att upptäcka, då bladen gärna rullar sig. Kalkgräsmineralen finns i vart fall kvar på Klagshamnsuddan med omgivningar, eftersom dess värdväxt rörsvingel (*F. arundinacea*) klarar sig på fuktiga, mindre starkt igenväxta ställen längs diken och havsstrand, även om den på lång sikt kan vara hotad genom igenväxningen. Som svenskt namn för *E. baltica* föreslås **gråsvingelmineral**.

Scythris knochella (Fabricius 1794), utrops-tecknad korthuvudmal, har det inte berättats om här på länge (senast Svensson 1977). Mats

Lindeborg hade hört att lokalen vid Sk Silvåkra, Sjötorps ängar i stort sett var förstörd av bete, men eftersom han aldrig varit där och tagit arten, chansade han ändå på att åka dit. Som det nu såg ut 28.VII var det bara de närmaste 10-tal metrarna vid Krankesjön som var inhägnade och områdena vid vägen som går längs sjön var helt obetade med halvmeterhög gräsvegetation. Första exemplaret håvade han redan vid parkeringsplatsen och han hade inga svårigheter att skrapa ihop ett 20-tal exemplar. Andra trevliga arter där var *Nemophora metallica*, åkerväddmetallmal, och *Selenodes karelica*, åkerväddskottvecklare. För länge sedan har jag skrapat upp *knochella* på en ängsmark ca en km söder om Vomb och det kan antas att det finns fler lämpliga lokaler i trakten.

Acanthophila latipennella (Rebel 1937), granblomknoppmal, tog Bengt Åke Bengtsson på ljus i Sm Ålem, Linjelund 6.VII. Denna utbredda men sällsynta art kan förväxlas med andra enfärgade och mörka stävmalar, men dess rörelse och vingställning ser speciell ut. Förmodligen håller den till högt uppe i trädkronorna på gamla granar och kommer sällan inom räckhåll för fjärilsamlare. Såvitt bekant har ingen kläckt fjärilen i Sverige. Larven skall leva i honblomknoppar på samma sätt som *Argyresthia bergiella*, guldgranknoppmal.

Doloploca punctulana (D&S 1775), prydlig vårgråvecklare. Det kan finnas anledning att påminna om att denna tidigt flygande art finns bofast på Öland. Bo Olsson fick ett exemplar på ljus 24.V en km söder om Odens flisor på den bommade vägen. Per-Eric Betzholtz fick fyra exemplar i Arontorp 4-8.V.

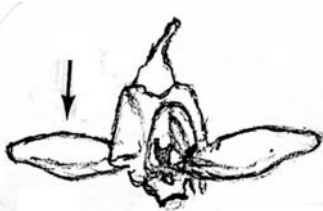
Zeiraphera rufimitrana (H-S 1851), silvergranskottvecklare, har inte varit omskriven i denna rapportserie. Arten tog jag ny för landet i ett silvergransbestånd (*Abies alba*) i Sk Kolleberga vid Ljungbyhed 3.VIII.1963 och den fanns kvar där vid kontroll 25.VII.1985, men har varit omöjlig att återfinna senare. Under tiden har jag emellertid konstaterat den i arboretet i Åspe-röd vid Kivik och i ett litet silvergransbestånd en km norr om Brösarp. Mats Lindeborg hade hört talas om denna senare lokal och besökte den 28.VII men fick misstanke at stormen Gudrun dragit fram där han tänkt sätta ut lamporna söder om skogsvägen. I stället satte han ut dem

norr om vägen, vilket faktiskt var rätt ställe, eftersom huvuddelen av silvergranarna finns där. Han fick också ca 20 exemplar av *rufimitrana* på 3 lampor.

Cydia molesta (Busck 1916), aprikosveckla- ren, följer ibland med stenfrukter som importeras till Sverige och har rapporterats två gånger (Svensson 1997). Ett tredje exemplar har Bo Olsson kläckt 1.IX från en larv som 17.VIII kröp ut ur en persika inköpt på stormarknad i Sk Kristianstad.

Oxyptilus distans (Zeller 1847), klofibblefjä- dertmott, hävade Bengt Åke Bengtsson i skym- ningen 10.VI på Gårdby sandstjäpp. Arten är nu funnen på minst ett tiotal platser på mellersta och södra Öland. Den torde vara i expansionsfas nu, eftersom den inte omtalats tidigare från den välbesökta sandstjäppen vid Gårdby.

Platyptilia farfarellus Zeller 1867 togs ny för Danmark 2002 (Buhl et al. 2003) efter att redan för länge sedan ha brett ut sig över Centraleuro- pa österifrån och var alltså att vänta också i Sverige. Det första exemplaret, en hane, fick jag vid ljusfångst i ett grustag i Sk Österslöv 28 augusti. Eftersom fjärilen såg misstänkt ut och den vanligaste värdväxten, vårkorsört (*Senecio vernalis*), fanns på platsen, hölls utkik efter fler, dock utan framgång. Fjärilen (Fig. 6) liknar mest *P. calodactyla*, gullrisfjädertmott, men är i ge- nomsnitt mindre, vingbredd 14-18 mm mot 17-25 för denna, och framvingarna är något ljusare gulbruna med djupare inskärning mellan flikarna, som har tydligare vita tvärinjer. En viktig skillnad är att *calodactyla* har endast en genera- tion med utdragen flygtid, och ses huvudsakli- gen i juli, medan *farfarellus* har två och uppges

Figur 5. Hangenitalier av *Platyptilia farfarellus*. Skiljer sig från de närmaste släktingarna främst genom på mitten bredare valver, markerat med pil.

Male genitalia of *Platyptilia farfarellus*. Differs from the closest relatives by in the middle wider valvae, marked by arrow.

flyga i maj och september. Också den allmänna *P. gonodactylus*, hästhovsfjädertmott, flyger i två generationer, huvudsakligen i juni och augusti, men är betydligt större, vingbredd 22-28 mm, och har gråbruna, något vattrade framvingar. *P. tesseradactyla*, kattfotfjädertmott, är med ving- bredd 15-18 mm lika liten som *farfarellus* men har grå, tvärvattrade framvingar och flyger i en utdragen generation huvudsakligen i juni-juli. Tydliga skillnader finns i hangenitalierna, där *farfarellus* bl.a. har på mitten bredare valver (Fig. 5), bredare än hos de andra arterna. Beträf- fande hongenitalierna hänvisas till den danska artikeln. Larven uppges leva och förpupa sig i stjälken av vårkorsört och klibbkorsört (*Senecio viscosus*). Allt talar för att fjärilen kommit för att stanna i landet. Som svenskt namn föreslås **korsörtsfjädertmott**.

Sciota fumella (Eversmann 1844) är en öst- lig och sydlig art, närmast funnen i södra Fin- land, Baltikum och Polen. Redan år 2003 fick Clas Källander och Nils Ryrholm en hane i sin ljusfälla i Hamra på sydligaste Gotland 14-26 juni, men först i sistlidna november urskilde Jari Pekka Kaitila arten när han besökte Clas. Detta föranledde Jan-Olov Björklund och Gö- ran Palmqvist att granska sina djur närmare med resultat att de hade var sitt exemplar fångade på ljus på Utö skjutfält i Södermanland 11 juli 2005. Tydligt kommer nu arten på bred front och man kan hoppas att den blir bofast. Fjärilen (Fig. 7) har ibland förväxlat med *Sciota adel- phella*, vitpilmott, men bör kännas på sina utåt nästan helt enfärgat svartgrå framvingar. Här har *adelphella* alltid en tydlig ljus svartkantad yttre tvärinje. Storleken är ungefär densamma, ving- bredd 20-24 mm mot 22-25 mm för *adelphella*. Genitalierna (Fig. 8) är ganska lika övriga arter i släktet. I grannländerna flyger *fumella* från slutet av maj till mitten av juli. Det verkar inte fin- nas något publicerat om biologin. För närmare detaljer se Laasonen et al. (1984). Som svenskt namn föreslår Clas och Nils **östligt molnmott**.

Nephopterix angustella (Hübner 1796), ben- vedsmott, som hittills sedan det första fyndet 1995 (Svensson 1996) insamlats i sammanlagt 13 exemplar, har Bengt Åke Bengtsson lyckats hitta larver av i Tveta i Torslunda på Öland 2004, dock utan att det kläcktes några fjärilar. På samma plats fick han en fjäril på ljus 6.IX.2005.

Senare fann han larver på två andra platser i Torslunda, mitt i september fullvuxna larver på en plats och en vecka senare mycket små larver på en annan plats. Larven klumpar ihop två eller tre frukter och avslöjar sin närvaro genom små exkrementkorn (bild i Bengtsson 2004a). Arten är helt klart bofast i trakten.

Ephestia mistralella, kråkrismott, kom det 10 exemplar av i Hans Peterssens ljusfälla på lokalen i Bo Näverkärr som omskrevs förra året

Figur 6. *Platyptilia farfarellus* Zeller 1867, föreslagen det svenska namnet korsörtfjädermott. Detta det första svenska exemplaret kom till ljus i ett grustag i Österslöv i Skåne 28 augusti 2005. Vingbredd 18 mm, alltså mindre än *P. calodactyla* som den mest liknar. Foto: Christer Bergendorff.

Platyptilia farfarellus. This the first Swedish specimen came to light in a gravel pit at Österslöv in Scania 28th August 2005. Wing span 18 mm, thus smaller than *P. calodactyla*, which it mostly resembles.

Figur 7. *Sciota fumella* (Eversmann 1844), föreslagen det svenska namnet östligt molnmott, togs ny för Sverige 14-26.VI.2003 av Clas Källander och Nils Ryrholm i ljusfälla i Hamra på Gotland. Senare togs detta och ytterligare ett exemplar på Utö i Södermanland 11.VII.2005. Foto: Jan-Olov Björklund.

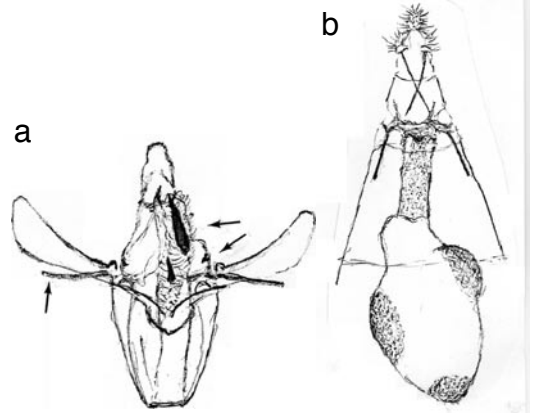
Sciota fumella was collected new to Sweden 14-26.VI.2003 by Clas Källander and Nils Ryrholm in a light trap at Hamra on Gotland. Later this and another specimen was collected on Utö in Södermanland 11.VII.2005.

(Svensson 2005) men så sent som 3-9.IX. De var delvis slitna men identifierbara.

Agriphila latistria (Haworth 1811), långstreckat gräsmott, visade sig detta år endast i ett exemplar i Sk Järahusen i ljusfälla 3-15.IX. (KJCS, KJKS, ROAS, RYRS). Arten tycks i alla fall hålla sig kvar i landet även om populationen är mycket liten.

Pyrausta aerealis Hübner 1793 (*obsoletalis* Fabricius 1794), kan ha minskat i sin rätt begränsade förekomst på sandmarker i sydligaste delen av landet. Den visade sig dock i antal, mer än 25 stycken, för Clas Källander och Nils Ryrholm på motorbanan i Saxtorp i västra Skåne 1.VII. Det kan finnas skäl att se efter den i östra Skåne där den brukar vara ganska vanlig, liksom i övriga landskap från vilka den rapporterats. Per Eric Betzholz nämner i alla fall exemplar från Öl Össby och Näsby 4-17.VII. Det är glädjande att arten återfått sitt "gamla" vetenskapliga namn.

Loxostege turbidalis (Treitschke 1829),

Figur 8. Genitalier av *Sciota fumella*. – a) Hane. Skiljer sig särskilt genom lång clasper och olikstora cornuti från *S. adelphella*, som har jämstora cornuti och saknar tydlig clasper. – b) Hona. Ductus lång och jämbred och skild från närmaste signum jämfört med kort och vidgad samt sammanstötande med signum hos nära besläktade *S. adelphella*. Detaljerna markerade med pilar.

Genitalia of *Sciota fumella*. – a) Male. Differs especially by long clasper and cornuti unequal in size from *S. adelphella*, which has cornuti of the same size and no distinct clasper. – b) Female. Ductus long and equally wide and separated from nearest signum compared with short and widened and touching signum in closely related *S. adelphella*. Details marked with arrows.

fältmalörtsmott, har kanske igen fått fotfäste i landet. Bengt Åke Bengtsson håvade en hona på en liten stäpplokal i Öl Mörbylånga på eftermiddagen 23.VI. Det är gott om fältmalört på platsen, så det kan förhoppningsvis bli avkomor nästa år.

Sclerocona acutella (Eversmann 1842) fick Jan-Olof Ördén i sin ljusfälla på Sandhammaren i Skåne 19.VI-2.VII, det första exemplaret i Sverige. Om fjärilen är en tillfällig immigrant eller på väg att bli bofast är svårt att avgöra. Några få exemplar har tagits i Danmark och även söderut i Europa uppges arten ses mera enstaka. Den anges flyga från slutet av juni genom juli. Det synes föreligga oklarheter om biologin och man vet inte riktigt var fjärilen hör hemma. Det senaste som syntts är en uppgift att *acutella* naturaliserats i Nordamerika och lever på vass (*Phragmites australis*) (Zilli m.fl. 2005). Fjärilen (Fig. 9) liknar mest *Nascia ciliaris*, jätttestarmott, genom de vasspetsade framvingarna med vitaktiga fransar, men är blekare och större, vingbredd 25-28 mm mot 20-24 mm, saknar dessutom tvärinjer. Som svenskt namn föreslås **vassvingemott**.

Agrotera nemoralis (Scopoli, 1763), avenboksmott, har befast sin ställning i landet ännu mer. Från Öland och Gotland finns många rapporter och arten har vidare återkommit till Skåne och Blekinge enligt rapporter från Christer Bergendorff, Benny Henriksson, Bo Olsson och Jan-Olof Ördén. Den har visat sig för första gången i

Figur 9. *Sclerocona acutella* (Eversmann 1842), föreslagen det svenska namnet vassvingemott. Detta det enda svenska exemplaret hittills fick Jan-Olof Ördén i sin ljusfälla på Sandhammaren i Skåne 19.VI-2.VII. Vingbredd 25 mm. Större än jätttestarmott, *Nascia ciliaris*, som har mörkare, röda längslinjer i framvingarna och tvärinjer på båda vingparen. Foto: Jan-Olof Ördén.

Sclerocona acutella. This is the only Swedish specimen so far was collected by Jan-Olof Ördén in his light trap at Sandhammaren in the province of Scania 19.VI-2.VII. Wingspan 25 mm. Larger than *Nascia ciliaris*, which has darker, red longitudinal lines in the forewings and transverse lines in both wing-pairs.

Bohuslän, på Älgön 5 juni, leg. Hans Tingström, enligt rapport från Hans Petersson.

Per-Eric Betzholz är den ende som har rapporterat **extragenerationsdjur**, ett exemplar av *Evergestis limbata*, löktravmott i Solberga

Figur 10. Örskär, sett från fyren. En 300 ha stor kalkpåverkad ö med mycket omväxlande natur och intressant fjärlfauna. Bl.a. har här anträffats brunbinkefjädersmott, *Oidaematophorus rogenhoferi* och kalkhälldystermalen, *Monochroa inflexella*, båda långt från sina tidigare kända lokaler. Sistnämnda håvades i soluppgången på torrängen i förgrunden. Foto: Jan-Olov Björklund.

Örskär, seen from the lighthouse. A 300 ha calcareous island with very varied nature and interesting Lepidoptera fauna. Inter alia *Oidaematophorus rogenhoferi* and *Monochroa inflexella* has been found here, both far from their earlier known localities. The latter was netted at sunrise in the dry meadow in the foreground.

Figur 11. Torkilstöten. Ett kalkpåverkat fjäll som nås med bil och är mycket lättgånget. Redan ovanför den kilometerlånga snödrivan på bilden, som tagits från parkeringsplatsen, flyger fjällsippebrokvecklare, *Olethreutes noricana*, och fjällhedflymott, *Metaxmeste phrygialis*. Fjället är nästan outforskat och här finns säkert mycket intressant att finna. Foto: Ingvar Svensson.

*Torkilstöten. A calcareous mountain that can be reached by car and is very easily climbed. Already above the kilometre long snowdrift on the picture, which is taken from the parking lot, *Olethreutes noricana* and *Metaxmeste phrygialis* are flying. The mountain is almost uninvestigated and here is surely much interesting to find.*

20.VIII och ett exemplar av *Euzophera cinerosella*, malörtmott i Arontorp 21.VIII på Öland.

Aktuella lokaler

Örskär. Jan-Olov Björklund har inventerat ön och har gett denna vägledning. Ön är låg och flack och steg ur havet först för omkring 3000 år sedan. Den är 300 ha stor och belägen i Södra Kvarnen omedelbart norr om Gräsö utanför östra Uppland. Naturen är mycket varierad med barrblandskog, slåttrade ängsmarker, hållmarker och klippiga eller grusiga stränder. Då berggrunden är starkt kalkhaltig finner man en kalkgynnad flora som i sin tur hyser ett stort antal rödlistade och intressanta fjärilar. Torrängsväxter som tillhör det ålderdomliga jordbrukslandskapet finns fortfarande kvar i mängder som man sällan ser nu för tiden. Bl.a. finner man rikliga bestånd av kattfot, gråbinka, backnejlika, gulmåra och fältmalört. Mest känd är ön för sin rikliga förekomst av gölgroda och hela 18 orkidéarter. Den första

fyren på ön uppfördes redan på 1680-talet och sedan dess har ön varit befolkad och brukad till dags dato. Delar av ön är numera skyddad som naturreservat och förvaltas av Skärgårdsstiftelsen. Den första gången Örskär nämnts i fjärilsammanhang är 1953, då Malte Carlsson mycket oväntat fångat *Oidaematophorus rogenhoferi*, nordligt brunbinkefjädermott. Fyndet ligger långt från de andra lokalerna i fjälltrakterna och känns vid första tanken osannolikt. Dock har det vid fjärilsinventeringar 2004-2005 visat sig att det finns flera nordliga arter på ön. T.ex. har *Caryocolum petrophila*, klipparvmal och *Acompsia subpunctella*, strandveronikamal, påträffats, den senare som ny för landskapet och tidigare som sydligast i Norrbotten. Brunbinkefjädermottet har inte återfunnit, fast den förmodas kunna leva också på gråbinka. Bland andra rödlistade arter kan nämnas *Coleophora dianthi*, nejliksäckmal, *C. adelogrammella*, hylsnejliksäckmal, och *Monochroa inflexella*, kalkhålldystermlar. Sistnämnda fångades flygande i gryningen över brudbröd, som förmodligen är larvens näringsväxt, på den tidigare odlade torrängen som syns närmast på fotot taget från fyren (Fig.10). Arten är som namnet antyder bunden till varma kalkrika marker och i Sverige förutom på Gräsö och Örskär endast funnen på Öland och Gotland. Därutöver mycket lokalt i Litauen, Slovakien och Österrike. Vidare finns fina populationer av storfjärilarna *Melitaea cinxia*, ängsnätfjäril och *Epirrhoe galiata*, mårefältnätare, vilka båda gått tillbaka kraftigt i Uppland och knappast finns kvar på fastlandet. Örskär är väl värt ett besök och fortsatta studier inom övriga insektordningar kommer säkerligen att komma med nya överraskningar. För att ta sig till Örskär kör man ut till färjeläget vid Öregrund och vidare med bilfärjan till Gräsö. Väl över tar man vid Gräsö kyrka direkt till vänster och kör den slingrande vägen norrut i det fantastiska roslagslandskapet så långt man kommer, upp till Örskärssund. Där får man parkera och ta passbåten som går flera turer per dag över till Örskär. Där finns möjlighet att ta in på det fina vandrarhemmet, som för övrigt fick pris som bästa STF-vandrarhem 2005. I högsäsong bör man vara ute i god tid för att få plats.

Torkilstöten. Sommaren 2005 ägnade jag en månad åt Härjedalen. Hamrafjället är en välbe-

kant och rik fjärrlokal som knappast behöver beskrivas. Denna gång klarade jag inte av att ta mig upp till kalvfjället. Hartmut Roweck från Kiel och Nikolay Savenkov från Riga var där men fann intet anmärkningsvärt. Till min glädje hittade jag till Torkilstöten 9-10.VII och fann ett lättillgängligt kalvfjäll med starkt kalkpåverkad vegetation. Fjällsippa (*Dryas octopetala*) växte exempelvis över det hela med början ovanför den kilometerlånga snödrivan på bilden (Fig. 11). Nedanför drivan fanns ett smalt videbälte ur vilket jag skrämde upp en dubbelbeckasin, en fågel som jag aldrig sett förut. På kalvfjället var det liksom överallt annars bara enstaka fjärilar. Två *Olethreutes noricana*, fjällsippebrokvecklare, lyckades jag håva in och här och var, inte minst vid toppen, flög *Metaxmeste phrygialis*, fjällhedflymott, en art som saknas i Lapplandsfjällen. På toppen flög för övrigt omkring två amiraler, *Vanessa atalanta* och verkade jaga varandra, vad de hade här att göra. Det bör finnas många fler intressanta fjärilar här liksom i björkbältet med fina sumpdråg nedanför. En stor parkeringsplats i anslutning till linbana, som bara används på vintern, når man efter två kilometer norrut från Ljungdalen på vägen mot Kläppen, där Bengt Åke Bengtsson tog sagodjuret *Clepsis nybomi* (Bengtsson 2004b, Svensson 2005), tar till vänster och kör mot nordväst två km.

Ramundberget. Just före portalen till byn Ramundberget före bron över Ljusnan kan man parkera på en "avstjälpningsplats" för skoterförare och gå några meter österut så kommer man in på norra delen av ett stort ängsområde med både fuktigare och torrare partier (Fig. 12). Här växer många kalkälskande växter, exempelvis fjällskära (*Saussurea alpina*). På den lever med all sannolikhet *Trachysmia vulneratana*, fjällskärepraktvecklare. Nikolay blev så lycklig när han fick det första exemplaret att han glömde kvar håven och fick fara mitlids tillbaka för att hämta den. I kärstråk och inte minst på hängkärr uppåt björkskogen förekom den annars rätt ovanliga *Elachista serricornis*, laggräsminerarmal. Däremot lyckades jag inte hitta *Eucosma saussureana*, fjällskärefrövecklare, som rimligtvis finns här. Kanske var det detta år för tidigt i början av juli. Som vanligt var fjärilarna fåtaliga även på denna omväxlande lokal.

Ryn. Efter omkring två mil på den föga trafi-

Figur 12. Ramundberget. På höger sida om vägen strax före byn finns en vidsträckt kalkpåverkad ängsmark med både fuktiga och torra partier. Redan i vägkanten flyger i början av juli fjällskärepraktvecklare, *Trachysmia vulneratana*, och i ett hängkärr i en gip i björkskogen bortom ängen kan man skrapa upp laggräsminerarmal, *Elachista serricornis*. Har man tur flyger någon enstaka fjällskräpmaal, *Scrobipalopsis petasitis*, lågt över ängen på natten, eftersom värdväxten finns ställvis. Foto: Ingvar Svensson.

Ramundberget. On the right side of the road immediately before the village there is a large calcareous meadow with both moist and dry parts. Already at the roadside *Trachysmia vulneratana* is flying in the beginning of July and in a sloping fen in a glade in the birch wood beyond the meadow *Elachista serricornis* can be scraped up. If you are lucky some occasional *Scrobipalopsis petasitis* is flying in the night low over the meadow, since the foodplant occurs here and there.

kerade landsvägen mellan Hede och Mittådalen kommer man till något så ovanligt numera som ett skogsbetat område. På vänster sida finns en öppen äng (Fig. 13) där man kan parkera och här växer mängder av fjällskära. Här hittade jag 23.VI ett vikt blad med larv av rariteten *Agonopterix broennoeensis*, fjällskäreplattmal, som blev fjärril 15.VII. Trots ihärdigt kringkrypande här och på andra ställen var detta det enda spår jag fick på arten. Värdväxten fanns det gott om långt ner i skogslandet även på ganska magra marker. Det borde också gått att hitta *Phyllonorycter rolandi*, lappvideguldmal, eftersom det fanns en hel del lappvidebuskar (*Salix lapponum*), men den arten ville inte visa sig alls. Ändå kan skogsbetade marker kanske bjuda på exklusiva arter och kan vara värda ett besök.

Hornslandet. Någon mil nordost om Hudiksvall sticker en stor udde ut i Bottenhavet. Den

Figur 13. Ryn. En av de få markerna i landet som ännu skogsbetas. Runt ängen växer rikligt med fjällskära, *Saussurea alpina*. Om man i slutet av juni hittar vikta blad av växten kan man lätt kläcka fjällskäreplattmal, *Agonopterix broennoeensis*, som finns här. De rika bestånd av lappvide, *Salix lapponum*, som växer på fuktigare partier runt ängen bör hysa lappvideguldmal, *Phyllonorycter rolandi*, men den återstår att upptäcka. Foto: Ingvar Svensson.

Ryn. One of the few remaining lands in the country where forest grazing still is practised. Around the meadow plenty of *Saussurea alpina* is growing. If you in July find folded leaves of the plant, you can easily rear *Agonopterix broennoeensis* occurring here. The rich stands of *Salix lapponum* growing in moist parts around the meadow should contain *Phyllonorycter rolandi*, but it remains to discover.

ändar efter ytterligare någon mil i en stor parkering till en omtyckt badplats, Höllick. Här finns fina sandstränder med bl.a. vidsträckta mattor av strandvial (*Lathyrus japonicus*) alldeles inpå (Fig. 14). Från mattor av mjölon (*Arctostaphylos uva-ursi*) kan man i juli skrapa upp *Ectoedemia albibimaculella*, mjölondvärgmal. På en strandäng med en låg starrart, troligen hundstarr (*Carex nigra*), ca en km österut från kapellet flög 18.VI.92 mängder av *Bactra lacteana*, tvillingsumpvecklare, en lokalt förekommande art med ännu outhärdad biologi. På Hornslandet finns Sveriges äldsta kända tall (Andersson & Niklasson 2004). Det finns klippstränder och klapperstensstränder, gamla aspar, klibbal och mycket annat. Sannolikt finns här många okända fjärilar att upptäcka.

Immigration

Antalet immigranter blev ännu lägre än året innan. Även den mest pålitliga arten, nattflymottet (*Nomophila noctuella*), har igen varit fåtalig. I sydöstra Skåne, Sandhammaren och Borrbys strand, fick Jan-Olof Ördén 4 exemplar i sina ljusfällor 7.X-11.XI och Clas Källander-Nils Ryrholm fick endast ett exemplar i ljusfälla 5-15.X i Spragehusen. Inga observationer i övriga Skåne. I Blekinge har arten endast visat sig för Per-Eric Betzholtz på Utklippan 22.VII-22.VIII och i Utlängan 26.IX-18.X, vardera ett exemplar. Inga har rapporterats från Öland och från Gotland endast ett exemplar 15.VII-6.VIII och två exemplar 6.IX-14.X i ljusfällor i sydliga Hamra och Sundre av Pavel Bina, Clas Källander,

Karl Källander och Nils Ryrholm. Inga fynd längre norrut i landet.

Det andra exemplaret i Sverige och troligen det första som flugit hit frivilligt av tropikärtmottet (*Etiella zinckenella*) har Clas Källander, Karl Källander, Anders Robertsson och Nils Ryrholm fått i ljusfälla i Ö. Spragehusen i Skåne 5-15.XI.

Endast Per-Eric Betzholtz rapporterar kungsljusmottet (*Anania verbascalis*), ett exemplar 6-21.VI i Utlängan, Blekinge.

Betmottet (*Loxostege sticticalis*) och majsmottet (*Ostrinia nubilalis*) har rapporterats från några få platser men har kanske inte uppträtt som immigranter.

Per-Eric rapporterar ett exemplar av vandrängsmottet (*Udea ferrugalis*) på Utklippan i Blekinge 23.VIII-25.IX och Clas Källander-Nils Ryrholm ett exemplar på Nordkoster i Bohuslän 30.X-13.XI.

Som vanligt har Clas Källander meddelat sina erfarenheter av kålmalen (*Plutella xylostella*). Årets två första exemplar noterade han hemma i Up Uppsala, Husbyborg 5.VI, vilket är två månader senare än som varit normalt de senaste åren. Arten verkar ha kommit på bred front, eftersom ytterligare ett par exemplar visade sig vid Gävle dagen efter. Sedan blev det lugnt på kålmalsfronten till den 16.VI, då arten plötsligt visade sig i antal i Husbyborg. Detta verkade vara en migration som även innehöll två exemplar av malörtskottvecklare (*Eucosma metzneriana*). Därefter var det ovanligt sparsmakad förekomst av kålmalar. Inga distinkta

migrationer utan endast enstaka exemplar visade sig under sensommaren och hösten. Inte heller andra lepidopterologer har rapporterat några besvärande kålmalar.

Nya landskapsfynd

45. *Stigmella oxyacanthella*. GS (JOJS).
 81. *S. samiatella*. Vs (ÄCHS).
 97. *Ectoedemia amani*. Bo (JOJS, PHNS).
 151 *Lampronia fuscataella*. Hr (Nikolay Savenkov).
 185. *Morphoga choragella*. Hr (GFJS).
 200. *Nemopogon wolfftiella*. Ha (BJOS).
 245. *Caloptilia semifascia*. Dr (ÄCHS).
 306. *Phyllonorycter froelichiella*. Me (BÅBS 99).
 308. *P. kleemannella*. Vr (PENS).
 316b. *Cameraria ohridella*. Ha (LNYS).
 331. *Bucculatrix frangutella*. GS (JOJS).
 360. *Argyresthia glaucinella*. Vr (PENS).
 361. *A. spinosella*. Vr (PENS).
 395. *Atemelia torquatella*. Hr (SVNS).
 398. *Scythropia crataegella*. Vr (PENS).
 408. *Eidophasia messingiella*. Vr (PENS).
 424. *Digitivalva reticulata*. Sm (KSMS).
 428. *Ochsenheimeria vacullella* Vg (LEWS 43).
 437. *Leucoptera lustratella*. Dr (ÄCHS, 2 exemplar kläckta).
 464. *Depressaria badiella*. Bo (JOJS).
 470. *D. leucocephala*. Hs (SVNS).
 474. *D. depressana*. Gä (KJCS, RYRS).
 476. *D. artemisiae* Vr (PENS).
 510. *Pseudatemelia subochreella*. Sm (BÅBS).
 534. *Oecophora bractella*. Go (GFJS).
 576. *Elachista nielswolffi*. Vr (PENS).
 588a. *E. bruuni*. GS (JOJS).
 611a. *E. baltica*. Sk (SVNS).
 630. *Coleophora prunifoliae*. Vr (PENS).

641. *C. vitisella*. Vr (PENS).
 651. *C. potentillae*. Vr (PENS).
 674. *C. zelleriella*. Vr (PENS).
 678. *C. brevipalpella*. ÖI (Nikolay Savenkov).
 684. *C. caelebipennella*. Sö (BJOS, PGAS).
 693. *C. caespitipennella*. Bo (JOJS).
 702. *C. saxicolella*. Vr (PENS).
 713. *C. artemisicolella*. Vr (PENS).
 715. *C. succursella*. Sö (BJOS, PGAS).
 732. *C. granulataella*. Sö (BJOS, PGAS).
 739. *C. saponariella*. ÖI (BÅBS).
 744. *Chrysoclista lathamella (razowskii)*. Sm (LTSS).
 750. *Blastodacna hellerella*. Vg (JOJS 85).
 780. *Sorhagenia lophyrella*. Sö (BJOS, PGAS).
 791. *Scythris picaepennis*. Ha (BJOS).
 830. *Monochroa arundinetella*. Vr (PENS).
 833. *M. hornigi*. Vr (PENS).
 840. *Aristotelia subdecurtella*. Sö (BJOS, PGAS).
 854. *Teleiodes paripunctella*. Bo (PHNS).
 864. *T. flavimaculella*. Sö (BJOS, PGAS).
 911. *Gelechia hippophaella*. Me (SVNS).
 931. *Scrobipalpa nitentella*. Sö (BJOS, PGAS).
 939. *Caryocolum blandella*. Sö strykes, skall vara följande (PGAS).
 941. *C. blandulella*. Sö (PGAS 04).
 988. *Mesophleps silacella*. GS (JOJS).
 996. *Brachmia lutatella*. Bo (PHNS), Sö (PGAS).
 1007. *Pandemis cinnamomeana*. Ha (SVNS).
 1023. *Aphelia viburniana*. Gä (KJCS).
 1024. *A. paleana*. Me (GFJS).
 1070. *Acleris sparsana*. Vb (GFJS 00).
 1087. *A. cristana*. Bo (KJCS, RYRS).
 1096. *A. emargana* Vr (PENS 59).
 1096a. *A. effractana* (Hübner 1799) (*stettinensis* Le-raut 2003). Vr (PENS 57).
 1109. *Phalonidia luridana*. Vr (PENS).

Figur 14. Hornslandet, västra stranden vid Höllick med mattor av kråkris, *Arctostaphylos uva ursi*, i slänten mot tallskogen, värdväxt för mjölondvärgmal, *Ectoedemia albibimaculella*, som kan skrapas upp från mattorna i juli jämte flera andra fjärilsarter. Foto: Ingvar Svensson.

Hornslandet, the western shore at Höllick with mats of *Arctostaphylos uva ursi* in the slope at the pine forest, host plant of *Ectoedemia albibimaculella*, which can be scraped up from the mats in July together with various other Lepidoptera.

1124. *Aethes triangulana*. GS (JOJS).
 1138. *Cochylidia moguntiana*. Ha (LTSS).
 1164. *Olethreutes umbrosana*. Vr (PENS).
 1195. *Cymolomia hartigiana*. Vr (PENS).
 1200. *Apotomis lineana*. Vr (PENS), Me (GFJS).
 1212. *A. inundana*. Me (GFJS).
 1234. *Ancylis comptana*. Nā (PGAS).
 1317a. *Eucosma fulvana*. GS (JOJS).
 1323. *E. pupillana*. Ha (LNYS, RYRS).
 1330. *E. conterminana*. Dr (ÅCHS).
 1346. *Enarmonia formosana*. Me (GFJS).
 1348. *Eucosmomorpha albersana*. GS (JOJS).
 1375. *Cydia duplicana*. Vr (PENS).
 1411. *Dichrorampha alpinana*. Hr (SVNS).
 1456. *Epermenia illigerella*. Ha (JOJS).
 1465. *Oxyptilus parvidactylus*. Dr (BJOS 04).
 1473. *Platyptilia tesseradactyla*. Ha (LNYS).
 1474b. *P. farfarellus*. Sk (SVNS).
 1510. *Cryptoblabes bistriga*. GS (JOJS).
 1516a. *Sciota fumella*. Go (KJCS, RYRS 03), Sö (BJOS, PGAS).
 1531a. *Etiella zinckenella*. Sk (KJCS, KJKS, ROAS, RYRS).
 1545. *Myelois circumvoluta*. Bo (PHNS, RYRS), Sö (BJOS, PGAS).
 1552. *Eucophera pinguis*. Vr (PENS).
 1564. *Vitula biviella*. Sö (BJOS, PGAS).
 1565. *Plodia interpunctella*. Me (GFJS 02).
 1568. *Ephestia elutella*. Hs (BÅBS).
 1577. *Pyralis regalis*. Sö (BJOS, PGAS).
 1579. *Endotricha flammealis*. Sm (LTSS).
 1580. *Acentria ephemerella*. GS (JOJS 99).
 1626. *Pediasia contaminella*. Bo (KJCS, RYRS).
 1629. *Platytes alpinella*. Bo (PHNS, RYRS).
 1631. *Scoparia subfusca*. GS (JOJS).
 1646. *Evergestis limbata*. Bo (KJCS, RYRS).
 1651. *E. extimalis*. GS (JOJS), Vs (ELHS), Vr (PENS).
 1678. *Ostrinia nubilalis*. Bo (KJCS, RYRS).
 1678a. *Sclerocona acutellus*. Sk (ÖRDS).
 1683. *Phlyctaenia stachydalis*. Vr (PENS).
 1699. *Udea ferrugalis*. Bo (KJCS, RYRS).
 1706. *Agrotera nemoralis*. Bo (Hans Tingström genom PHNS).

Insamlare

Pavel Bina, BJOS=Jan-Olov Björklund, BZZS=Per-Eric Betzholz, BÅBS=Bengt Åke Bengtsson, ELHS=Claes Eliasson, GFJS=Östen Gardfjäll, HEYS=Benny Henriksson, JOJS=Jan Å. Jonasson, KJCS=Clas Källander, KJKS=Karl Källander, KSMS=Peter Koch-Schmidt, LEWS =Anders Lewin, LNYS=Ronny Lindman, LTSS=Mats Lindeborg, OLBS=Bo Olsson, PENS=Carl-Åke Pettersson, PGAS=Göran Palmqvist, PHNS=Hans Pettersson, ROAS=Anders Robertsson, RYRS=Nils Ryrholm, Nikolay Savenkov, SVNS=Ingvar Svensson, Hans Tingström, ÅCHS=Christer Ågren, ÖRDS=Jan-Olof Ördén.

Litteratur

- Andersson, M. & Niklasson, M. 2004. Rekordgamal tall på Hornslandet i Hälsingland. – Sv. Bot. Tidskr. 98: 333-338.
 Baran, T. & Buszko, J. 2005. *Elachista baltica* Hering, 1891 sp. rev. – a valid species of Elachistidae from the Baltic shore (Lepidoptera: Gelechioidea). – Ent. Fennica 16: 9-18.
 Bengtsson, B.Å. 2004a. Larvfynd av benvedsmottet *Nephoterix angustella* (Hübner 1796). – Ent. Tidskr. 125: 198.
 Bengtsson, B.Å. 2004b. En ny vecklarart, *Clepsis nybomi* Hackman, 1950, funnen i Sverige. – Ent. Tidskr. 125: 205-209.
 Buhl, O., Falck, P., Jørgensen, B., Karsholt, O., Larsen, K. & Vilhelmsen, F. 2003. Fund af småsommerfugle fra Danmark i 2002. – Ent. Meddr. 71:65-76.
 Cederholm, L. 1978. Namnkoder – ett förslag till enhetliga personangivelser inom biologin. – Ent. Tidskr. 99:135-141.
 Cederholm, L. 1991. Svenska Zoolog-listan. – Stencil. Zoologiska Museet i Lund.
 Laasonen, E.M., Kyrki, J., Karvonen, J., Jalava, J. & Laasonen, L. 1984. *Nephoterix fumella* new to Fennoscandia. – Not. Ent. 64:145-150.
 Svensson, I. 1977. Anmärkningsvärda fynd av Microlepidoptera i Sverige 1976. – Ent. Tidskr. 98: 37-43.
 Svensson, I. 1996. Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 1995. – Ent. Tidskr. 117:49-57.
 Svensson, I. 1997. Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 1996. – Ent. Tidskr. 118:29-41.
 Svensson, I. 2005. Anmärkningsvärda fynd av småfjärilar (Microlepidoptera) i Sverige 2004. – Ent. Tidskr. 126:21-33.
 Svensson, I., Elmquist, H., Gustafsson, B., Hellberg, H., Imby, L. & Palmqvist, G. 1994. Catalogus lepidopterorum sueciae. – Naturhistoriska Riksmuseet & Entomologiska föreningen, Stockholm.
 Svensson, I. & Palmqvist, G. 1990. Förteckning över svenska fjärilsnamn. – Entomologiska föreningen, Stockholm.
 Traugott-Olsen, E. 1990. The *Elachista dispilella* Zeller Complex, with descriptions of ten new species. – Entomologist's Gaz. 41:35-68.
 Traugott-Olsen, E. & Schmidt Nielsen, E. 1977. The Elachistidae of Fennoscandia and Denmark. – Fauna Ent. Scand. 6. Scandinavian Science Press Ltd., Klampenborg.
 Zilli, A., Ronkay, L. & Fibiger, M. 2005. Apameini, Noctuidae Europaeae 8. – Entomological Press, Sorø och Apollo Books, Stenstrup.